

سؤالات امتحان گام نهایی درس: فارسی ۱	تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه: دهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
آزمون هماهنگ گام نهایی ویژه دانش آموزان دبیرستان های دولتی و غیردولتی دوره دوم متوسطه نظری استان مازندران کانال گام نهایی مازندران در پیام رسان شاد https://shad.ir/motnazarimazand			

ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)	نمره
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) در آگیری سه ماهی بود: دو <u>حازم</u> ، یکی عاجز. ب) شفق، آینده دار <u>نجابت</u>	۰/۵
۲	با توجه به بیت «ای مُتَخَرِّ به طالع مسعودِ خویشتن / تأثیرِ اخترانِ شما نیز بگذرد» یک «معادل معنایی» برای واژه «طالع» در بیت زیر مشخص کنید. «بر در بخت بد فرود آید / هر که گیرد عنان مرکبش، آز»	۰/۲۵
۳	معنی کدام واژه در مقابل آن درست نیامده است؟ الف) ایهام: به تردید و گمان افکندن ب) معاش: زیست ج) محال: اندیشه باطل د) مکاید: مکر	۰/۲۵
۴	کدام یک از ابیات زیر، فاقد غلط املائی است؟ الف) حُسنت به اُتْفاقِ مَلاَهت، جهان گرفت / آری به اُتْفاق، جهان می توان گرفت ب) خواست کز آن ورطه قدم در کشد / خویشتن از حادثه برتر کشد	۰/۲۵
۵	واژه درست را از بین واژه های داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید. الف) رنج هیچ کس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش؛ خاصه (غرابت / قرابت) خویش را. ب) آنکه غفلت بر احوال وی (قالب / غالب) و عجز در افعال وی ظاهر بود، سرگردان چپ و راست می رفت. ج) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر، خراب شده است، آن را (عمارت / امارت) باید کردن.	۰/۷۵
۶	در گروه کلمات زیر، چهار واژه نادرست املائی بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید. «جرئت گفتن - خِذلان و مزَلّت - ذهنی و انتزائی - تَرّاز و سطح - سخره و تمسخر - غبطه و رشک - حق حقّ گریه - تیمار و غمخاری»	۱
۷	کدام گروه اسمی، مطابق الگوی «اسم + صفت + مضاف الیه» ساخته نشده است؟ الف) نرگس جادوی تو ب) غبطه بزرگ زندگانی ج) این بوم محنت	۰/۲۵
۸	نقش ضمیر پیوسته در مصراع «لاله دیدم، روی زیبای توأم آمد به یاد» مشابه گزینه است؟ الف) فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد ب) حُسنت به اُتْفاقِ مَلاَحَت، جهان گرفت ج) گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش	۰/۲۵
۹	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله زن، چهره نما، تیزپا گفت: درین معرکه، یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا، منم» الف) در مصراع دوم بیت اول، چند «قید» یافت می شود؟ ب) کاربرد معنایی فعل «گشت» اسنادی است یا غیراسنادی؟ ج) نقش واژه مشخص شده با کدام واژه در مصراع اول بیت دوم یکسان است؟	۰/۷۵
۱۰	با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «و اندر همه کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد.» الف) نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. ب) زمان و نوع فعل دومین جمله را مشخص کنید.	۱
	«ادامه سؤالات در صفحه دوم»	

سوالات امتحان گام نهایی درس: فارسی ۱	تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه: دهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
آزمون هماهنگ گام نهایی ویژه دانش آموزان دبیرستان های دولتی و غیردولتی دوره دوم متوسطه نظری استان مازندران کانال گام نهایی مازندران در پیام رسان شاد https://shad.ir/motnazarimazand			

ردیف	سؤالات (باسخنامه دارد)	نمره
۱۱	در هر یک از موارد زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی / معنایی) را مشخص کنید. (الف) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد (ب) درختان را دوست می دارم / که به احترام تو قیام کرده اند / و آب را / که مهر مادرِ توست	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد» (الف) یک مضاف‌الیه بیابید و بنویسید. (ب) کدام واژه در نقش «منادا» به کار رفته است؟	۰/۵
۱۳	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. (الف) در مصرع «الهی، فضل خود را یار ما کن» نقش دستوری «الهی»، «منادا» است. (ب) در سروده «آه، ای مرگ تو معیار! مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت» یک گروه اسمی مطابق با الگوی «اسم + صفت + مضاف‌الیه» وجود دارد. (ج) در مصرع «گرت هواست که معشوق نَکسَلد پیمان» نقش ضمیر پیوسته «ت» «مفعول» است.	۰/۷۵
۱۴	در بیت زیر: «لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی، گوش ماند» (الف) آرایه قسمت مشخص شده چه نام دارد؟ (ب) چگونه به وجود این آرایه، پی برده‌اید؟	۰/۵
۱۵	در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید. ما را سرِ باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تَفَرُّج آن جاست	۰/۵
۱۶	کدام یک از آرایه‌های «ایهام – تشبیه – مراعات نظیر – تضاد – جناس» در بیت زیر به کار نرفته است؟ «بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شبِ دیجور نمانده است»	۰/۲۵
۱۷	در بیت «گفتم که بوی زلفت، گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید» در کدام واژه، «ایهام» دیده می‌شود؟ (فقط واژه را مشخص کنید.)	۰/۲۵
۱۸	جای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. (الف) واژه‌های مشخص شده در عبارت «بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند.» آرایه ادبی دارند. (ب) در بیت «پشت دیوار آنچه گویی، هوش دار / تا نباشد در پس دیوار، گوش»، واژه مشخص شده آرایه دارد. (ج) در سروده «چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سرِ کودکِ عقل می‌افتد» واژه مشبّه به است.	۰/۷۵
۱۹	«مشبّه به» تشبیه‌ها در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟ (الف) راست به مانند یکی زلزله / داده تنش بر تن ساحل، یله (ب) یعنی که نمودند در آیین صبح / از عمر شبی گذشت و تو بی خبری (ج) لاله دیدم، روی زیبای توأم آمد به یاد / شعله دیدم، سرکشی‌های توأم آمد به یاد (د) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه، بنای ظلم برکند	۰/۲۵
	«ادامه سؤالات در صفحه سوم»	

سوالات امتحان گام نهایی درس: فارسی ۱	تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه: دهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
آزمون هماهنگ گام نهایی ویژه دانش آموزان دبیرستان های دولتی و غیردولتی دوره دوم متوسطه نظری استان مازندران کانال گام نهایی مازندران در پیام رسان شاد https://shad.ir/motnazarimazand			

ردیف	سؤالات (باسخنانه دارد)	نمره
۲۰	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است (حسن تعلیل - مجاز) (ب) ای مُفَتَّخَر به طالع مسعودِ خویشتن، / تأثیرِ اخترانِ شما نیز بگذرد (جناس - تلمیح)	۰/۵
۲۱	کدام اثر در محدوده ادبیات تعلیمی قرار نمی گیرد؟ (الف) قابوس نامه (ب) شاهنامه فردوسی (ج) گلستان (د) مثنوی معنوی	۰/۲۵
۲۲	جاهای خالی را کامل کنید. (الف) «از آموختن، ننگ مدار» برگرفته از کتاب عنصرالمعالی کیکاوس است. (ب) سیف فرغانی شاعر قرن منظومه ای انتقادی از رفتار حاکمان مغول سروده است.	۰/۵
۲۳	کتاب «اسرار التوحید» اثر کیست؟	۰/۲۵
۲۴	با توجه به شعر «همای رحمت» بیت های زیر به صورت پی در پی و پشت سر هم آمده است. درست نادرست برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من / چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا؟ به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب / که علم کند به عالم شهدای کربلا را؟	۰/۲۵
۲۵	مصراع دوم بیت زیر را کامل کنید. دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین	۰/۵
۲۶	کدام گزینه کامل کننده مصراع زیر است؟ «.....» / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را» (الف) ز نوای مرغِ یاقق بشنو که در دل شب / همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی	۰/۲۵
۲۷	قلمرو فکری (۸ نمره) با توجه به بیت زیر، دو مورد از صفات خداوند را بنویسید. «تویی رزاقی هر پیدا و پنهان / تویی خالق هر دانا و نادان»	۰/۵
۲۸	کدام گزینه با مفهوم عبارت زیر تناسب دارد؟ «اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد» (الف) وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (ب) حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تَحْسَبُوا (ج) شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ	۰/۲۵
۲۹	با توجه به ابیات زیر از شعر «مهر و وفا» به سؤالات پاسخ دهید. «حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد گرت هواست که معشوق ننگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه دارد صبا، بر آن سر زلف آر دل مرا بینی / ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت؟ / ز دست بنده چه خیزد؟ خدا نگه دارد» (الف) بیت «تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش» با کدام بیت از ابیات بالا ارتباط مفهومی دارد؟ (ب) با توجه به بیت «ب»، «صبا» پیام شاعر را باید به «زلف» برساند یا به «دل»؟ (ج) کدام یک از ابیات بالا به مفهوم آیه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» اشاره دارد؟ (د) مفهوم کلی بیت دوم را بنویسید.	۱
	«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»	

سؤالات امتحان گام نهایی درس: فارسی ۱	تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه: دهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
آزمون هماهنگ گام نهایی ویژه دانش آموزان دبیرستان های دولتی و غیردولتی دوره دوم متوسطه نظری استان مازندران کانال گام نهایی مازندران در پیام رسان شاد https://shad.ir/motnazarimazand			

ردیف	سؤالات (باسخنامه دارد)	نمره
۳۰	در هریک از موارد زیر، منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟ (الف) چه زنم چو نای هر دم، ز نوای شوق او دم؟ / که <u>لسان غیب</u> خوش تر بنوازد این نوا را (ب) ای صبح دم، ببین که کجا می فرستمت / نزدیک <u>آفتاب وفا</u> می فرستمت	۰/۵
۳۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (الف) مفهوم عبارت «بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی» به «رها کردن امور محال» اشاره دارد. درست نادرست (ب) بیت «چو به دوست عهد بندد ز میان پاکبازان / چو علی که می تواند که به سر برد وفا را؟» به «لَیْلَه الْمَبِیَّت» اشاره دارد. درست نادرست (ج) عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» بر دوری از «دورویی» تأکید دارد. درست نادرست	۰/۷۵
۳۲	مفهوم کدام بیت با بیت زیر، <u>تقابل معنایی</u> دارد؟ «که جایی که دریاست من کیستم؟ / گر او هست حقاً که من نیستم» (الف) چو خود را به چشم حقارت بدید / صدف در کنارش به جان پرورید (ب) در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟	۰/۲۵
۳۳	عبارت: «و بذل مَهْجَتَهُ فِیکَ لَیْسَتَنْقِذَ عِبَادَکَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَیْرَةِ الضَّلَالَةِ» با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟ (الف) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد (ب) بر تالابی از خون خویش / در گذرگاه ایستاده ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می آشامانی (ج) مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت / و آن را بی قدر کرد / که مُردنی چنان / غبطه بزرگ زندگانی شد (د) شمشیری که بر گلوئی تو آمد / هرچیز را در کاینات / به دو پاره کرد / هرچه در سوی تو، حسینی شد / دیگر سو یزیدی	۰/۲۵
۳۴	مفهوم کلی عبارت زیر چیست؟ «شیخ گفت: ای درویش، ما موشی در حقه به تو دادیم، تو پنهان نتوانستی داشت، سرّ خدای را با تو بگویم، چگونه نگاه خواهی داشت؟!»	۰/۵
۳۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) گُل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است (۰/۵) (ب) قطره باران که درافتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک (۰/۵) (ج) خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای و چون نمودی به خلاف نموده، مباش. (۰/۵) (د) چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد (۰/۵) (و) زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد (۰/۵) (ه) رنج هیچ کس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش؛ خاصه قرابت خویش را. (۰/۷۵) (ی) دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد (۰/۷۵)	۴
	موفق باشید	

حوزه آزمون: محل مهر حفاظت آزمون تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰ ساعت شروع: ۸ صبح شماره صندلی:		باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش محل مهر رئیس حوزه اجرا نام درس: فارسی (۱) پایه دهم کلیه رشته ها		شماره داوطلب: نام: نام خانوادگی: آموزش و پرورش:
ضمن بررسی اطلاعات هویتی خود، از تغییر اطلاعات چاپ شده جداً خودداری نمایید و در صورت وجود مغایرت به مسئول حوزه اطلاع دهید، نوشتن پاسخ سوالات پشت صفحه قابلیت تصحیح نخواهد داشت، لذا از نوشتن پاسخ سوالات در پشت برگه پرهیز شود.				
قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۰/۵	(۱) الف (ب			
۰/۲۵	۲-			
۰/۲۵	۳-			
۰/۲۵	۴-			
۰/۷۵	۵- الف (ب (ج			
۱	۶-			
۰/۲۵	۷-			
۰/۲۵	۸-			
۰/۷۵	۹- الف (ب (ج			
۱	۱۰- الف (ب			
۰/۵	۱۱- الف (ب			
۰/۵	۱۲- الف (ب			
۰/۷۵	۱۳- الف (ب (ج			
قلمرو ادبی (۵ نمره)				
۰/۵	۱۴- الف (ب			
۰/۵	۱۵-			
۰/۲۵	۱۶-			
۰/۲۵	۱۷-			
۰/۷۵	۱۸- الف (ب (ج			
۰/۲۵	۱۹-			

۰/۵	۲۰- الف) (ب)
۰/۲۵	۲۱-
۰/۵	۲۲- الف) (ب)
۰/۲۵	۲۳-
۰/۲۵	۲۴-
۰/۵	۲۵-
۰/۲۵	۲۶-
۰/۵	قلمرو فکری (۸ نمره) ۲۷-
۰/۲۵	۲۸-
۱	۲۹- الف) (ب) (ج) (د)
۰/۵	۳۰- الف) (ب)
۰/۷۵	۳۱- الف) (ب) (ج)
۰/۲۵	۳۲-
۰/۲۵	۳۳-
۰/۵	۳۴-
۴	۳۵- الف) ب) ج) د) و) هـ) ی)
	موفق و سربلند باشید.